

שיחות הר"ן קי"ט

איני זוכר היטב לענין מה נדבר הענין, אבל זה אני זוכר שבסוף אמר: כשאוחזין בזה וכו', וחפליג בתנועתו למעלה גדולה מאד כשאוחזין בזה דחינו כשאוחזין בזה שהוא מרוצה וחפץ ומשתוקק מאד שחברו יהיה איש כשר וצדיק אף על פי שהוא לא יהיה ח"ו, זהו מעלה גדולה מאד גם נזכרתי שאמר אז זה חלשון: שהוא מרוצה אף על פי שאני איני זוכה ח"ו, לעבוד את ה' על כל פנים יעבוד ישראל השני את השם יתברך זהו דבר גדול מאד כשאוחזין בזה. כך שמעתי מפיו הקדוש, ולפי דעתי נדמה לי שזהו דבר פשוט מאד, כי בודאי אני רוצה וחפץ מאד ומשתוקק ומתגעגע מאד שיהיו כל ישראל בשרים וצדיקים אמתיים, אפילו אם לא אזכה אני לזה, על כל פנים יהיה חברי בני גילי וכל ישראל צדיקים נוראים אמתיים, כי זה עיקר האהבה והרחמנות שצריכין לרחם אחד על חברו ועל כל ישראל שיזכה לתכלית האמתיות להיות כרצונו הטוב באמת שזהו עיקר טובתן של ישראל, וכמבאר בהתורה כי מרחמם ינהגם וכו' (בסימן ז לק"ת) עין שם. אבל ידעתי שיש בני אדם שכשהם נופלים ח"ו מעבודת ה', מכל שכן וכל שכן אותן שנכשלין באיזה תאוה רעה או בעבירה ח"ו, הם שונאים ומתגרים במי שעוסק בעבודת ה', ורוצים להפילו ח"ו, ומחלישים את דעתו מאד, ומבזים אותו בכמה לשונות וגם אומרים לו שגם הוא יפול כמו שנפל הוא רחמנא לצלן כמו שראיתי כמה מהחסידים של עכשיו שלפני כמה שנים התחילו קצת בעבודת ה' ואחר כך נפלו למה שנפלו כל אחד לפי נפילתו רחמנא לצלן ואחר כך כשראו בני הנעורים הרכים בשנים כשנתעוררו בעבודת ה' והתחילו להתפלל בהתלהבות בלב שלם ולהתמיד בלמודו וכו', באשר מצוי עכשיו כמה בני הנעורים הכשרים חמשתוקקים מאד מאד להשם יתברך ומתחילים להתפלל בכל לב בכונה גדולה וכו', וכשרואים אלו החסידים הנפולים אותם, הם שוחקים מאד מהם ומבזים אותם ומחלישים את דעתם מאד מאד ואומרים להם שאין ממש בעבודתם וכו' כל זה מחמת קנאה מחמת שהם נפלו, הם רוצים ח"ו, שגם השאר יהיו כמותם רחמנא לצלן ובאמת צריך שיחיה בהפך כנזכר לעיל:

הנה זו המדרגה רוב אנשים אין אוחזים בה, כי אם אני אין לי זו המדרגה, איך אסבול שיהיה חברי זוכה לזה. והרבי הרש"ב אמר שזוהי מדרגה של חסיד אמת שמרוצה שחבירו יזכה לכך ואפי' שהוא לא יזכה לכך. וכנודע בעולם המאמר של ר' זושא שאם יאמרו לו שהוא יזכה להיות אברהם אבינו ואברהם אבינו יהיה ר' זושא, לא היה מסכים, כי מה יוסיף זה לכבוד השי"ת שהוא יהיה אברהם אבינו ולא ר' זושא, סוף סוף יהיה אברהם אבינו אחד ור' זושא אחד.

והחידושי הרי"ם אמר שעבד כ"ב שנים על מדת טוב עין וזכה למדרגות עצומות כל ימי חייו בזכות שעבד על 'טוב עין', כי זה מביא לכל המדרגות, כמו יוסף הצדיק שטוב עין הוא יבורך.

ומזהרנ"ת בגודל מדרגתו לא הבין כלל מה הגדולה שיש בדרגה זאת. שזה הדבר הוא פשוט מאד. אלא שידע שישנם בני אדם שנפלו ונכשלו ושונאים את מי שעוסק בעבודת ה' ומחלשי דעתו בכמה לשונות. כי יש שבצעירותם היו עובדי ה' ואח"כ נפלו, וזה מפריעם כשרואים שמישהו מתחיל להכנס לעבודת ה'. ובאמת צ"ל להפך, שאפי' אם אתה לא זכית, לפחות שחברך יזכה.

ובעל התניא מביא כמה שהאריז"ל תיקן לומר בכל יום לפני התפילה הריני

מקבל על עצמי מצוות 'ואהבך לרעך כמוך', מהו הענין קודם התפילה, שהרי זוהי מצוה כל היום, ובפשטות הענין שכל עשרה אנשים שמתאחדים להיות כאחד באהבה וכלליות, עי"ז ישנה התקשרות קומה שלימה לתקן השכינה בעת התפילה. אבל בעל התניא אומר להיפך, כי מהו ענין האחדות, יש שחושבים שהם באחדות עם כולם ובודאי מקיימים ואהבת לרעך כמוך, כי רואה שאינו פוגע בסתם אנשים שרואה ברחוב וכדו'. אבל האמת הוא להיפך, כי אדם שאתה לא מכיר, זה פשוט להיות באחדות איתו, כי כמה שאתה רחוק ממנו, יותר קל האחדות איתו. אבל כמה שהוא יותר קרוב אליך שם עיקר הנסיון להנצל מקנאה תאוה וכבוד. לכן אומרים לפני התפילה בהמקום שכל עובדי ה' מתועדים יחד, דייקא שם צריך לקבל ע"ע מצות ואהבת לרעך כמוך יותר מכל היום.

ובלל הדבר שגם אם אתה רואה חברך שמתפלל בכונת הלב, והיום לבך כמו אבן, תשמח שלכל הפחות ישנם אנשים אחרים שמתפללים כראוי, או שיהודי אחד יודע ללמוד יתר טוב ממך, תשמח שהוא יודע התורה, ואפי' שזה מבטל הישות שלך, העיקר שיש להשי"ת נחת רוח. וזה בעצמו חשוב מאד למעלה, ה' יזכנו ללב טהור.

